

Zadania z Geometrii Elementarnej 1
Lista 6. Izometrie.

Zadania na wykorzystanie klasyfikacji izometrii

1. Dla przekształcenia T , jego *rzędem* nazywamy najmniejszą taką liczbę $n \geq 1$, że przekształcenie T^n (czyli n -krotne złożenie T z samym sobą) jest przekształceniem tożsamościowym. Jeśli takie n nie istnieje, tzn. jeśli żadne z przekształceń $T^n : n \geq 1$ nie jest tożsamościowe, to mówimy, że przekształcenie T ma *rzęd nieskończony*.
  - (a) Znajdź rzędy kilku wybranych izometrii płaszczyzny.
  - (b) Znajdź wszystkie izometrie płaszczyzny, których rząd wynosi 2, 3, 4, 5, ∞ .
2. Rozstrzygnij, czy izometria T o podanych własnościach jest tożsamością, translacją, obrotem, odbiciem czy symetrią z poślizgiem.
  - (a) T posiada przynajmniej dwa różne punkty stałe (czyli takie, że $T(X) = X$), a conajmniej jeden punkt płaszczyzny nie jest jej punktem stałym.
  - (b) T zachowuje orientację, oraz istnieją punkty A, B takie, że dla ich obrazów A', B' mamy $|AA'| \neq |BB'|$.
  - (c) Dla pewnych dwóch nierównoległych prostych l, m izometria zachowuje ich kierunki (tzn. l' jest równoległa do l , zaś m' do m), ale w obu przypadkach zmienia zwroty tych kierunków na przeciwne.
  - (d) T zmienia orientację, zaś złożenie $T^2 = T \circ T$ nie jest przekształceniem tożsamościowym.

Zadania na rozpoznawanie izometrii

3. Dane są przylegające do siebie kwadraty $ABCD$ oraz $CDEF$.
  - (a) pewien obrót przeprowadza punkty: A na C oraz B na F . Znajdź środek i kąt tego obrotu.
  - (b) Pewna symetria z poślizgiem przeprowadza punkty: A na F oraz B na C . Znajdź oś oraz wektor przesunięcia tej symetrii z poślizgiem.
  - (c) Znajdź 8 różnych izometrii płaszczyzny przekształcających kwadrat $ABCD$ na kwadrat $CDEF$. Uzasadnij, że nie ma więcej takich izometrii.
4. Opisz wszystkie izometrie będące (a) obrotami, (b) symetriami z poślizgiem, które przeprowadzają dany punkt A na dany punkt B różny od A . Jakie jeszcze inne izometrie przeprowadzają punkt A na punkt B ?
5. Znajdź wszystkie izometrie płaszczyzny, które:
  - (a) zamieniają ze sobą dwa dane punkty A, B (tzn. A przechodzi na B , zaś B na A);
  - (b) przekształcają odcinek AS (gdzie S jest środkiem odcinka AB) na odcinek BS , na wszystkie możliwe sposoby (tzn. końce odcinka AS przechodzą na końce odcinka BS w dowolnych kombinacjach);
  - (c) przeprowadzają bok AB trójkąta równobocznego ABC na bok BC , na wszystkie możliwe sposoby (przy tym sam trójkąt ABC nie musi być przekształcany sam na siebie).

Zadania na składanie izometrii

6. Jaka izometria jest złożenie
  - (a) odbicia w prostej AB z półobrotem (czyli obrotem o 180°) wokół punktu A ;
  - (b) półobrotu wokół A z półobrotem wokół B ?
7. Uzasadnij, że złożenie ćwierć-obrotów (obrotów o 90°) w tym samym kierunku wokół różnych punktów C i B jest półobrotem wokół środka kwadratu, którego jednym z boków jest odcinek BC . A co będzie złożeniem ćwierć-obrotów wokół C i B w dwie różne strony?